

1. Obiekt

CHAŁUPA nr 178

2. Czas powstania

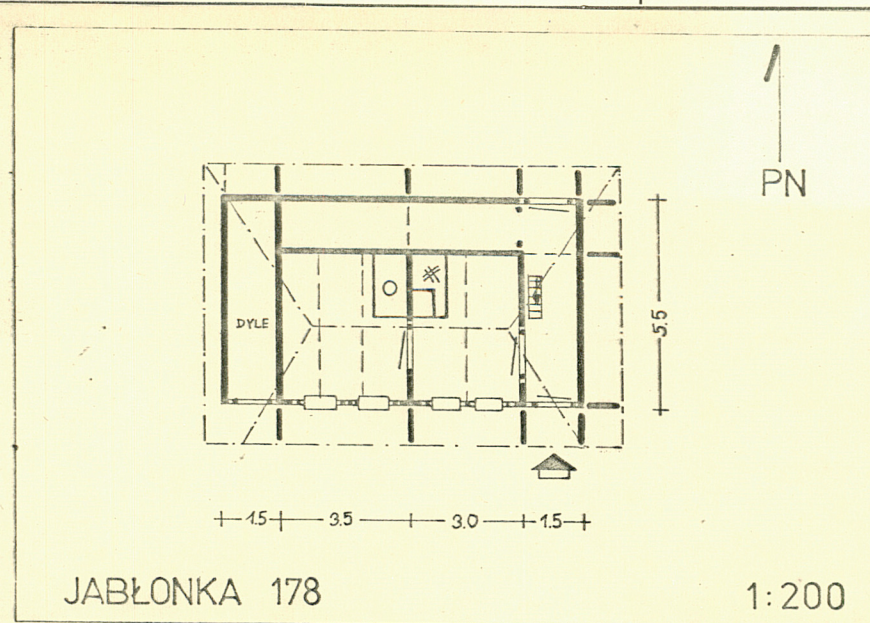
1884 r.

3. Miejscowość

JABŁONKA

422/1

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres

Jabłonka nr 178

nr hipoteczny .....

5. Przynależność administracyjna

województwo nowosądeckie

gmina Jabłonka

pow. NOWY TARG

6. Poprzednie nazwy miejscowości

-

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975

województwo krakowskie

powiat nowotarski

8. Właściciel i jego adres

Maria Pawlak

zam. Jabłonka 178

9. Użytkownik i jego adres

J.w.

10. Rejestr zabytków

Nr ..... data .....

autor zdjęć
data wykonania Fot. Jerzy Doraczek, XII. 1977 r.
miejsce przechowywania negatywów / neg. PP PKZ/

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Budynek wzniesiony w 1884 roku, data na so-
srębie w izbie białej/. Fundator, cieśla-
nieznany.

Obiekt stanowi przykład tradycyjnego budo-
wnictwa mieszkalnego na Orawie, o wybitnych
walorach dokumentacyjno- etnograficznych,
krajoznawczych, ciesielskich.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Chałupa usytuowana we wsch. części wsi, w przysiółku zw. "Do Ry-
si", odsunięta na płu. od drogi głównej ok. 400 m, na niewielkim
wzniesieniu, frontem w kierunku pld. Drewniana, konstrukcji zrę-
bowej, o węglach zwieńczonych na nakładkę, z okraglaków. Uszcze-
lnienia z mchu. Czoła zwęglowań -bielone. Osadzona na wysokiej
podmurówce z kamienia rzecznoego, wysuniętej przed lico ściany
ok. 1 m tworząc tzw. pogródkę. Chałupa szerokofrontowa, na rzu-
cie prostokąta, o układzie półtoretraktowym, asymetrycznym. W
tylnym półtraktcie, wzdłuż obydwu izb- komora dostępna wejściem
z sieni. W szczycie wsch.- sień na przestrzał. W szczycie zach.
druga komora , z wejściem od pola. Na zach. od sieni- izba czar-
na, za nią w układzie amfildowym- izba biała. W izbach- stropy
belkowe. W izbie czarnej, powała z belek, na wyższym poziomie an-
żeli w izbie białej. Tu, powała deskowa, wsparta na belce bie-
gnącej równolegle do ściany licowej. Pośrodku- rzeźbiona roze-
tą cyrklowa, okolona ornamentem roślinnym i napis: 1884
Die 30 Juni". Ściany, powały, podłogi- w naturalnym kolorze dre-
wna. W izbie czarnej- piec ceglany, z pobielonym kominem i wmu-
rowanym kociołkiem na wodę. W izbie białej- bielony ogrzewacz,
w kształcie graniastosłupa. W komorach- powała z dyli. Drzwi
wejściowe, spongowe; odrzwia /prostokątne/ osadzone bocznymi
słupami w podwalinie. Do izb wiodą niemelowane drzwi płycinowe, z
półeczką w nadprożu. Pomieszczenia mieszkalne doświetlone od
południa. Okna w kwadratowych obramieniach ciesielskich. Od ze-
wnątrz otwór okienny wypełnia przybita rama podzielona szczebli-
nami na sześć pól. Dach czterospadowy, krokwiowy, posyty scho-
dkowato słomą, z gontową kalenicą i okapem. Wydatny okap nakry-
wa od frontu ganeczki, tzw. przedwysce, umożliwiający komunika-
cję z kombrą sytuowaną na strychu. Komora - konstrukcji zrębo-
wej, z okraglaków, dostępna wejściem z przedwysca; z dołu wej-
ście po drabinie z sieni. Ganek wsparty na na dwu wystających
przed zręb belkach przedziału poprzecznego. Na ich końcach- po-
zioma belka, z osadzonymi w niej 5 kolumnami, fazowanymi, połą-
czonymi poziomą belką stanowiącą poręcz. Górą, kolumny wpuszczo-
ne są w belkę , na której wspiera się dach. Okap dachu , z boku
i z tyłu spływa do wysokości wystających na zewnątrz tragarzy.
W wyposażeniu wnętrza zachowały się stare meble ludowe: stół
i łóżko , melowane na brązowo, komoda z trzema szufladami.

14. Kubatura 316,3 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 63,3 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne mieszkalne	17. Użytkowanie obecne mieszkalne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Chałupa zbudowana w 1884 roku. Remontowana na bieżąco, bez zmiany formy pierwotnej budynku. Bliższych danych brak.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Obiekt w nieznacznym stopniu zniszczony; głównie dach. Słomiane poszycie zużyte w ok. 30%, uzupełnione słomą oraz dachówką.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Chałupa reprezentuje niezbyt często występujący na Orawie typ chałupy z wyżką / charakterystyczny tylko dla tego regionu Polski/. Dokonać należy bezzwłocznie zmiany poszycia. Wpisać do katalogu zabytków. Zachować obiekt "in situ" w zespole urbanistycznym wsi z uwagi na jego walory etnograficzno- krajobrazowe.			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

Z powodu niemożliwości zinwentaryzowania obiektu
wewnątrz, opis niepełny.

25 Wypełnił XII. 1977 r.

mgr Lucyna Siwek
/ PP PKZ O. Kraków/

26. Sprawdził

J A B Ł O N K A   nr 178

fotografie uzupełniające

